

Projektnamn:	Samverkan, Folkbildning och Kompetensförsörjning i Västerbotten
Projektägare:	REGION VÄSTERBOTTEN
RUS prioriterad område:	Prioritering 6: Västerbotten - en region rik på kompetenser
RUS delprioritering:	6.2 Likvärdigt deltagande i arbets- och samhällsliv, särskilt genom utbildning
Berörda län	Västerbotten
Berörda kommuner	Bjurholm, Robertsfors, Storuman, Malå, Norsjö, Vännäs, Dorotea, Umeå, Vindeln, Nordmaling, Åsele, Sorsele, Skellefteå, Vilhelmina, Lycksele
Sökt belopp:	1 047 000 kr
Sökt projektkostnad:	2 100 000 kr
Projektperiod:	2026-06-01 - 2026-11-30

Sammanfattande beskrivning till Projektbanken

Detta projekt är en förstudie som utreder förutsättningarna för stärkt samverkan mellan regional utveckling och folkbildning för att möta länets akuta kompetensbrist.

Västerbotten genomgår en historisk industriell expansion som kräver ökad matchningskapacitet. Projektet kartlägger folkhögskolornas potential som anordnare av yrkes- och arbetsmarknadsutbildningar, med särskilt fokus på individer som står långt från arbetsmarknaden.

Genom att analysera arbetsmarknadens behov och identifierade bristyrken skapas ett solitt beslutsunderlag för långsiktiga samarbetsmodeller. Arbetet omfattar analys av utbildningsstrukturer, juridiska och finansiella barriärer samt framtagande av förslag på hur folkbildningens flexibla pedagogik kan integreras i det regionala kompetensförsörjningssystemet. Målet är att säkra näringslivets behov av kompetens samtidigt som social inkludering stärks i hela länet.

Förslag till beslut

BIFALL:

REGION VÄSTERBOTTEN beviljas **1 047 000 kr**, dock högst **49,86 %** av godkända kostnader uppgående till 2 100 000 kr för projektet *Samverkan, Folkbildning och Kompetensförsörjning i Västerbotten* för projektperioden 2026-06-01 - 2026-11-30.

Beslutet har fattats med stöd av förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken. Medel disponeras ur anslaget 1:1.

REGION VÄSTERBOTTEN beviljar stöd av följande skäl:

Projektet uppfyller kraven fastställda i Region Västerbottens Agenda för hållbar finansiering och bidrar delvis till prioritetshöjande aspekten Sammanhållen region samt i hög grad till en Hållbar regional tillväxt. Projektet följer intentionerna i RUS prioriterat område 6. Västerbotten - en region rik på kompetenser och mer specifikt delprioritering 6.2 Likvärdigt deltagande i arbets- och samhällsliv, särskilt genom utbildning.

Bedömda resultat och konsekvenser

Urvalskriterier och prioriteringar

I nedanstående två tabeller framgår hur projektet uppfyller Region Västerbottens krav och prioritetshöjande aspekter fastställda i Agenda för hållbar regional finansiering.

KRAV fastställda i Agenda för hållbar regional finansiering	Nej	Ja
Projektet är avgränsad från den sökandes ordinarie verksamhet i fråga om tid, ekonomi och arbetsinsats		X
Projektet har en projektlogik som visar vilka problem ska lösas, vad ska uppnås, genom vilka åtgärder projektets mål uppnås och med vilka resurser detta görs		X
Jämställdhet är integrerad i projektet		X
Mångfald inklusive integration och andra sociala aspekter är integrerad i projektet		X
Ekologisk hållbarhet är integrerad i projektet		X
Ekonomisk hållbarhet är integrerad i projektet		X

PRIORITETSHÖJANDE ASPEKTER fastställda i Agenda för hållbar finansiering	Inte alls	I låg grad	Delvis	I hög grad	I mycket hög grad
Projektet bidrar till att Västerbotten är en sammanhållen region			X		
Projektet bidrar till hållbar regional tillväxt				X	
Projektet bidrar till positiva hållbarhetseffekter genom insatser som i huvudsak syftar till att hantera regionala hållbarhetsutmaningar inom jämställdhet, mångfald inklusive integration och andra sociala dimensioner och miljö och klimat.					

Sammanfattande bedömning

Förstudien tar sin utgångspunkt i den regionala utmaningen kring kompetensförsörjning och matchning, och syftar till att utreda hur folkhögskolorna kan bli en mer aktiv del av det regionala utbildnings- och matchningssystemet. Utöver medel från Region Västerbotten söker man också från Regionalfonden.

Projektet följer intentionerna i RUS prioriterat område 6. Västerbotten - en region rik på kompetenser och mer specifikt delprioritering 6.2 Likvärdigt deltagande i arbets- och samhällsliv, särskilt genom utbildning.

Projektlogiken är delvis tydlig i sin struktur, där problembilden bristande matchning, outnyttjad potential i folkbildningen och en otillräcklig regional utbildningsstruktur hänger samman med målsättningen att skapa en handlingsplan för fortsatt arbete. Samtidigt är logiken bitvis spretig. Branscherna för kompetensbrist är exempelvis redan väl kända och definierade i ansökan, men projektet avser trots detta genomföra nya arbetsmarknadsanalyser, vilket riskerar att duplicera befintlig kunskap och därmed skapa begränsat mervärde. Det är också lite oklart hur resultaten ska tas om hand organisatoriskt efter förstudien.

Hållbarhetsperspektiven beskrivs på ett godkänt sätt i ansökan, särskilt inom social hållbarhet och jämställdhet. Projektet belyser den könssegregerade arbetsmarknaden och sambandet mellan bristyrken och inkluderande pedagogik, vilket ger en tydlig social hållbarhetsansats. Även mångfald och integration uppmärksammas i beskrivningen av målgrupper som står långt från arbetsmarknaden.

Projektets ekonomiska hållbarhet är delvis ett frågetecken i ansökan. Kostnadsnivån är hög i relation till förstudieformatet och aktiviteterna är inte fullt ut motiverade. Kommunikationsdelen omfattar 438 500 kronor, vilket är ovanligt mycket för en förstudiefas, och den externa analysdelen omfattar ytterligare 500 000 kronor trots att stora delar av underlaget till viss del bör finnas i regionala och nationella analyser. Därtill uppgår projektledningskostnaden till 931 500 kronor för sex månader. Frågetecknen finns för hur kostnadseffektiviteten i projektet ser ut utifrån ovanstående resonemang.

När det gäller aspekten Sammanhållen region är bedömningen att projektet delvis lever upp till denna aspekt. Det finns en tydlig potential att skapa mervärde genom att inkludera stora delar av länet i analys- och dialogarbete. Detta skulle kunna bidra till ökad systemförståelse och gemensam riktning i kompetensförsörjningsfrågor. Samtidigt är det oklart hur projektet konkret ska arbeta i respektive kommun och vilken förankring som redan finns där. Det saknas både dokumentation om medverkan och tydliga aktiviteter för hur kommunernas behov och perspektiv ska integreras. Vidare finns risk för överlapp med redan pågående initiativ inom regionen och kommunerna, vilket projektet inte analyserar. Detta försvagar det regionala mervärdet i nuläget. Dock är ansökan en förstudie vilket förklarar delar av att dessa frågetecken finns i ansökan.

Projektet har också en tydlig koppling till hållbar regional tillväxt genom att det adresserar ett av länets största hinder för ekonomisk utveckling i form av bristen på kompetens inom vissa utpekade bristyrken. Genom att undersöka hur folkhögskolorna kan bidra till fler utbildningsvägar och en bättre fungerande matchning finns en direkt potential att stärka både näringslivets kompetensförsörjning och regionens attraktionskraft. Förstudien kan därmed skapa viktiga förutsättningar för framtida insatser som leder till ökade ekonomiska värden, ökad sysselsättning och ett mer robust regionalt utvecklingssystem.

Sammanfattningsvis en ansökan som föreslås bifall.

Ersätter beslutet ett tidigare/annat beslut?

-

Resurser och finansiering

-

Bilagor

-

Beslut expedieras till

Verksamhetschef: Nils Enwald

Projekt-PM

ÄrendelD
20378943**Diarie-nr**
REGAC 86-2026

Sammanfattning

Detta projekt är en förstudie som utreder förutsättningarna för stärkt samverkan mellan regional utveckling och folkbildning för att möta länets akuta kompetensbrist.

Västerbotten genomgår en historisk industriell expansion som kräver ökad matchningskapacitet. Projektet kartlägger folkhögskolornas potential som anordnare av yrkes- och arbetsmarknadsutbildningar, med särskilt fokus på individer som står långt från arbetsmarknaden.

Genom att analysera arbetsmarknadens behov och identifierade bristyrken skapas ett solitt beslutsunderlag för långsiktiga samarbetsmodeller. Arbetet omfattar analys av utbildningsstrukturer, juridiska och finansiella barriärer samt framtagande av förslag på hur folkbildningens flexibla pedagogik kan integreras i det regionala kompetensförsörjningssystemet. Målet är att säkra näringslivets behov av kompetens samtidigt som social inkludering stärks i hela länet.

Vilket/vilka problem vill projektet lösa?

Lokal kompetensmatchning och arbetsmarknadshubbar. Inrätta regionala arbetsmarknadshubbar där företag, utbildningsinstitutioner och arbetsförmedling samarbetar för att matcha lokala behov av arbetskraft med de utbildningar och omskolningar som erbjuds. Fokus på att skapa en infrastruktur där både företag och arbetssökande kan mötas och där det är enkelt att vidareutbilda sig.

Förväntat resultat av projektet på kort och lång sikt

Huvudmål:

Det övergripande huvudmålet för förstudien är att analysera folkhögskolornas specifika möjligheter att bidra med en ökad volym av yrkesutbildningar och arbetsmarknadsutbildningar, vilket ska leda till en mer funktionell kompetensförsörjning och ett minskat socialt utanförskap i hela Västerbottens län.

Förstudien ska leverera ett konkret underlag som möjliggör strategiska beslut kring hur den regionala utvecklingsförvaltningen och folkbildningsaktörerna kan initiera en stärkt samverkan.

Som delmål definieras en fördjupad analys av arbetsmarknadens specifika behov av kompetens i relation till folkhögskolornas unika utbildningsformer.

Ett ytterligare delmål är att utreda och klargöra de faktiska möjligheterna för folkhögskolor att inta en mer framskjuten position i utbildnings- och matchningsprocessen mot de bristyrken som identifierats i länet.

Slutligen ska projektet identifiera de mest effektiva samarbetsformerna för att realisera dessa möjligheter inom ramen för det regionala utvecklingsansvaret.

För de individer som utgör projektets primära målgrupp främst personer som står långt från arbetsmarknaden, unga som saknar gymnasieexamen och utrikes födda förväntas den mest påtagliga effekten vara en drastiskt höjd anställningsbarhet. Genom att nyttja folkhögskolornas unika pedagogik och förmåga att skapa trygga lärandemiljöer, sänks trösklarna till formell utbildning och yrkesliv. På lång sikt innebär detta att fler individer i Västerbotten erhåller en yrkeskvalifikation som svarar direkt mot industrins och välfärdens behov.

På samhällsnivå förväntas projektet kunna bidra till att lösa den akuta matchningsproblematiken som idag utgör ett direkt tillväxthinder för länets företag. Genom att folkbildningen stärks i den regionala strukturen optimeras användningen av befintliga utbildningsresurser, vilket ökar regionens samlade utbildningskapacitet utan att kräva omfattande nybyggnation av infrastruktur. Detta leder till en mer effektiv kompetensförsörjning som stöttar den industriella expansionen i Västerbotten, vilket i förlängningen säkrar skatteintäkter och välfärdens finansiering.

En annan central samhällseffekt är den stärkta regionala sammanhållningen. Genom att folkhögskolor ofta är belägna utanför centralorterna, bidrar projektet till att utbildning och kompetensutveckling blir tillgänglig i hela länet, vilket motverkar urbanisering och bidrar till en levande landsbygd.

Målgrupp

Primär målgrupp:

Idéburna organisationer

Sekundära målgrupper:

Individer i regionen

Små och medelstora företag

Stora företag

Projektets hållbarhetsaspekter

Inom projektorganisationen finns spetskompetens i social hållbarhet och jämställdhetsintegrering via Region Västerbottens strategier för hållbar utveckling. Projektledaren kommer att ha erfarenhet av att arbeta med de horisontella principerna i tidigare strukturfondsprojekt. Vid behov kommer extern expertis att anlitas för att fördjupa hållbarhetsanalysen i de specifika samverkansmodellerna, särskilt gällande miljömässig hållbarhet i yrkesutbildningar kopplade till den gröna industrin.

Kostnadsbudget

Kostnadsslag	Totalt
Klumpsumma	2 100 000
Summa kostnader	2 100 000
Projektintäkter	
Summa faktiska kostnader	2 100 000
Bidrag annat än pengar	
Summa bidrag i annat än pengar	0
Summa totala kostnader	2 100 000

Finansieringsbudget

Finansiär	Totalt
Total offentligt bidrag annat än pengar	0
TILLVÄXTVERKET	840 000
REGION VÄSTERBOTTEN	213 000
Total offentlig kontantfinansiering	1 053 000
Total offentlig finansiering	1 053 000
Total privat bidrag annat än pengar	0
Total privat kontantfinansiering	0
Total privat finansiering	0

Finansiering	Totalt
Region Västerbotten	1 047 000